

PIENA PĀRSTRĀDE

Veckūkuros paplašina ražotni

Strenču novada saimniecībā Veckūkuri šogad uzbūvēts jauns piena pārstrādes cehs; uzņēmums lūkojas eksporta virzienā

BIZNESĀ FAKTI Z/s Veckūkuri

- Atrašanās vieta: Strenču novads
 - Apgrozījums: 329 tūkstoši eiro (2016.g.)
 - Peļņa: 36,7 tūkstoši eiro (2016.g.)
 - Īpašnieki: Ilvija Jakovina
 - Nozare: Piena lopkopība, piena produktu ražošana
 - Darbinieku skaits: 5
 - Rentabilitāte: 2,52 %
- LURSOFT

Z/s Veckūkuri ar piena pārstrādi nodarbojas kopš 2009. gada, bet Jērcēnu pagastā saimnieko kopš 2000. gada, kad iegādātis īpašums. Sākumā nav bijis domas attīstīt piena lopkopību, bet nācīes nopirkāt četras govis, un ar to viss sācies. Slaučamo govju skaits ganāmpulkā izaudzis līdz 50-70, un viss saimniecībā saražotais tiek pārstrādāts produktos. Jaunajā cehā ieguldīti 130 tūkstoši eiro, piesaistīts arī Eiropas Savienības līdzfinansējums. Vidēji dienā ražotnē tiek pārstrādāta pusotra tonna piena.

Aug krīzes laikā

Z/s Veckūkuri piena pārstrādi attīstīja laikā, kad valdīja ekonomiskā krīze, piena iepirkuma cenas bija ļoti zemas, un vajadzēja domāt, kā gūt ieņēmumus. Sākumā veiktas piena analīzes, un izrādījies, ka Veckūkuru ne-pasterizētais piens ir labāks nekā citām saimniecībām piens pēc pasterizācijas. Tādējādi zaļā gaisma savai pārstrādei bija dota. Laikā, kad bija piena bums, bijuši ļoti labi gadi, bet, kā jau tas vērojams tirgū, pēc kāpuma seko kritums. Saimniecībā pāri palicis piens, un nācīes domāt, ko ar to darīt. Kāds Šveices tehnologs izteicies, ka Latvijā nav garšīgu jogurtu, un tas pamudinājis Veckūkuru saimnieci Ilviju Jakovinu pievērsties jogurtu ražošanai. «No saimniecībā saražotā piena sākām ražot jogurtu. Mēs pienu neatkrejojam un nehomogenizējam. Kādu pienu govs ir iedevusi, tādu lejam katlos un rauzējam. Tas pats piens lielākoties tiek izmantots siera lodišu masai un jogurtiem.

Citi piena kombināti un lielie pārstrādātāji no zemnieku iepirkātā piena litra saražo vairāk produktu nekā mēs, piemēram, atdala sviestu, saražo krējumu,» stāsta Ilvija Jakovina. Pamazām sortimentā klāt nākuši jauni produkti, tostarp sviests. Sākotnēji sviestu iepirkusi, lai pamēģinātu, kā tas aizies tirgū, taču tagad jau rāzo paši. Tapušas arī vairāku veidu svaigā siera lodītes, kas gūst aizvien lielāku pircēju ievēribu. Pavisam z/s Veckūkuri rāzo 40 nosaukumu produktus ar zīmolu Mans Piens. Jo lielāks un plašāks sortiments, jo vairāk produktu noperk, stāsta saimniece. Tomēr viņa neslēpj, ka strādāt ar plašu sortimentu esot gana sarežģīti. Tikpat sarežģīti ir veidot attiecības ar veikaliem. Veckūkuru saimniece gan bilst, ka viņai ir paveicies, jo atšķirībā no citiem ražotājiem, kam jāmeklē realizācijas iespējas, veikali paši viņu uzmeklē, nevis otrādi. Īpaši atsaucīgs esot veikals Stockmann, kurš labprāt izmēģina jauno produktu realizāciju, bet to nevarot teikt par citiem veikalu tīkliem. Tiesa, I. Jakovina novērojusi, ka latvieši ir ļoti konservatīvi un dažkārt ir problēmas ar jauno produktu ieviešanu tirgū. Tā tas bijis gan ar tirkultūru bez cukura, gan jogurta mērcītēm.

Sākotnēji Veckūkuri nodarbojās ar piena produktu tiešo tirdzniecību, ar laiku izgājuši pārtikas pārstrādes

„
„

Šopavasar
eksploatācijā
nodevām jauno cehu,
kas ļauj palielināt
jaudas, un tagad jau
raugāmies eksporta
virzienā, jo interesi
izrādījuši igaunī,

SAIMNIECE ILVJA
JAKOVINA,
Z/S VECKŪKURI.

FOTO - RITVARIS SKUJA, DIENAS BIZNESS

VIEDOKLIS Veiksmes stāsts

Biedrības Zemnieku saeima lopkopības eksperts
Raimonds Jakovickis:

„
Zemnieku saimniecību Veckūkuri mēs varam uzskatīt par vienu no piensaimnieku veiksmes stāstiem. Vidēja lieluma saimniecība, kas finanšu krīzes laikā (2008. - 2009. gadā) attīstīja zīmolu Mans Piens, lai patērētājiem piedāvātu svaigus un dabīgus piena produktus. Apbrīnu rada saimnieces uzņēmība, jo saimniecība atrodas diezgan tālu no Rīgas, kur ir galvenais produktu logistikas punkts un realizācijas tirgus. Prieks, ka saimniece neapstājas pie jau sashiegtā, bet arvien tiek domāts par jauniem produktiem, ko piedāvāt patērētājiem.

uzņēmuma atzīšanas procesu, un tagad saimniecība jau darbojas uz līdztiesīgiem pamatiem tāpat kā lielās piena pārstrādes kompānijas. Ar tiešo tirdzniecību uzņēmums vairs nenodarbojas, bet visu saražoto realizē tikai veikalos.

Saimniecība ieguvusi neskaitāmus diplomus gan izstādē Riga Food, gan atzinības rakstus un pateicības, tomēr pašlaik par prioritāti tiek uzskatīta piena ražošana un pārstrāde.

Vērsti uz attīstību

Govju skaits ganāmpulkā ir mainīgs atkarībā no piena iepirkuma cenas – ja cena iet augšā, govju kļūst vairāk,

bet, cenai samazinoties, govju skaits arī kļūst mazāks – neslēpj z/s Veckūkuri saimniece. Daudz atkarīgs arī no darbaspēka pieejamības – tas šobrīd laukos ir ļoti aktuāls jautājums. Veckūkuros tiek nodarbināts viens viesstrādnieks no Ukrainas, un saimniece teic, ka ir ļoti apmierināta ar viņa darbu.

Vai ganāmpulks tiks paplašināts? I. Jakovina uzskata, ka noteikti, jo to liek darīt ekonomiskie apsvērumi, bet pagaidām vēl grūti pateikt, cik daudz. Taču saimniecība noteikti ir vērsta uz attīstību. Interesi par Veckūkuru produktiem jau izrādījuši Igaunijas vairumtirgotāji, līdz ar to, iespējams, tuvākajā laikā tiks uzsākts eksports. Līdz šim Veckūkuri darbojās tikai vietējā tirgū. 2012. gadā saimniecei radusies ideja par kūtsmēslu pārstrādi, sākot ražot dabisku augsnēs bagātinātāju.

Tādā veidā lietderīgi būtu izmantots tas, kas visbiežāk tiek nenovertēts un uzskatāms par traucējošu pārpali-kumu lopkopībā. Šāda substrāta ražošana saimniecībai dotu iespēju saprātīgi izmantot kūtsmēslus un efektīgi paildzinātu to izmantošanas iespējas, savukārt patērētājam būtu iespēja savu zemi aplaimot ar dabisku un vietējās izcelmes augsnēs bagātinātāju. Tomēr šī ideja pagaidām ir iekonservēta.

Iemesls – lai jauno produktu piedāvātu mazumtirdzniecības tīklā, tas būtu jāpasterizē, taču kā to tehniski izdarīt, pagaidām ir sarežģīti atbildēt, līdz ar to saimniece šo ieceri pašlaik nolikusi malā. Kā liecina Lursoft dati, Veckūkuri pērn strādāja ar 329 tūkstošu eiro apgrozījumu un 36,7 tūkstošu eiro peļņu.

Sandra Dieziņa